

Střípky z historie Spolkového domu – ZK Železničářů Přerov

Jinak se jí říkalo Komuna

Komuna byla v letech 1950 – 1997 velmi známým místem kde se konaly různé kulturní a společenské akce jako, plesy, taneční, besedy, koncerty, taneční zábavy, divadelní představení, v roce 1965 a 66 zde také proběhla volba Miss Majáles, v malém sále se také konaly svatby, různá setkání a mnoho dalších akcí. Budova měla velký sál z přístupem i ze dvora, malý sál přezdívaný kavárna velké předsálí z prodejem občerstvení a samostatnou restauraci později spíše oblíbená pivnice. Při procházení různých textů z mého archivu jsem z přáteli vybral několik ukázek které byly částečně přizpůsobeny době kdy byly psány. Jako přerovský patriot je mi velmi líto že v únoru 2007 došlo k zbourání ale vzhledem k tomu, že od povodní v roce 1997 nebyla provedena oprava a jen provizorně zajištěn provoz restaurace a pronájem místností v patrech. Poslední majitel České dráhy neměl na opravu prostředky a navíc budova by byla jako kulturní památka velmi složitě rekonstruována a pravděpodobně by za této situace došlo k postupnému zničení. Toto je jen můj soukromý názor proto raději uvedu některé texty a i z období bourání. Jako přílohu jsem přiložil několik fotografií další budou dodány později. Velmi rád bych uvítal zapůjčení nebo zaslání fotografií z různých akcí v Komuně.

Jiří Rosmus

.....
Tato kapitola je součástí práce vynikajícího učitele a historika Josefa Dostála -

Památky dělnického hnutí na Přerovsku k 50 výročí založení KSČ Jiří Rosmus

8 Spolkový dům na Trávníku číslo 238 /41

Byl vybudován svépomocí členů KSČ v Přerově v letech 1921-1927 v době po založení strany v Přerově, Byl střediskem stranického života, proletářské tělovýchovy, kulturních a divadelních stranických složek v přerovském okrese. Zde se také konávala shromáždění strany KSČ za účasti vedoucích pracovníků, z nichž mnoha vešla do historie dělnického hnutí v Československu, V průčelí domu je pamětní deska s bronzovou bustou někdejšího presidenta republiky **Klementa Gottwalda,** který ve **Spolkovém domě na schůzi zemědělců 7.6.1931 pronesl památná slova: "V ten den, kdy se dělníci a rolníci spojí v jednotnou frontu, uhodí poslední hodina pánů."** Deska byla zasazena na Spolkový dům a odhalena k 40. výročí KSČ. Zdobí ji bronzová busta Klementa Gottwalda, která je dílem akademického přerovského sochaře Josefa Bajáka

.....
Kultura Přerova červen 1966 – O zrodu KSČ- V. Cekota.

(je to jen část textu pozn. J.R.)

Až do 1. září 1921 používala KSČ spolkových místností v Dělnickém domě, ale po výpovědi od soc. dem. vedení přikročila k vybudování vlastního spolkového domu. Tento čin vzbudil velký podiv a na stránkách „Moravsko-Slezského-Deníku z 21. 8. 1921 se autor článku „Z přerovských záhad“ pozastavoval, odkud vzali komunisté peníze na nově, koupený dům, který chtějí upravit na spolkový dům, zejména proto, že mají v projektu utvořit ze zahrady letní cvičiště pro tělovýchovnou jednotu, což bude státi značný kapitál". V další části své zprávy autor sděluje, že dům na Trávníku, který komunisté koupili za 270.000 Kč, si vyžádá ještě mnoho peněz na provedení nutných úprav. Závěrem se podivuje, že majitel pivovaru p. Šilhavý byl ochoten půjčit komunistům 30.000 Kč, „zaváží-li se od něho odebírat pivo". Stavba Spolkového domu nebyla snadnou záležitostí a bez obětavosti všech členů strany by se nemohla uskutečnit. Obětavost a nadšení některých

členů šly daleko, že si vypůjčili na své vlastní domky peníze, které pak složili jako závdavek na koupi domu.

Komuna - architekt Ing. Robert Motka

- Autorem budovy byl významný přerovský architekt Ing. Robert Motka. Narodil se 18. 1. 1874 v Měrotíně, okr. Litovel, do Přerova se natrvalo přistěhoval v r. 1920. Robert Motka patřil mezi architekty, kteří reprezentovali „výraznější polohu“ funkcionalismu využívaného jako jeden z hlavních modelů transformace periferií (průmyslových lokalit) Přerova (spolu s Aloisem Pilcem, Josefem Jandáskem). Charakteristickým prvkem jeho projektu Spolkového domu na Trávníku je skloubení „materiálovosti“ moderny (lomový kámen a režné zdivo) s kubistickými šikminami a krystalickým tvarem lamp, což je zvláště patrné na fasádě. V roce 1925 vyhotovil plány k přístavbě zadního traktu s tělocvičným a přednáškovým sálem s jevištěm. Realizace však proběhla dle odlišných plánů. Pro Motkovu tvorbu je typické užití režného zdiva v kombinaci s hladkými omítkami, které, jsou-li v ohybu oblouků, ještě podtrhují žádoucí dynamismus a vzruch. Z dalších Motkových návrhů lze jmenovat realizované stavby: 1928 – byla postavena v Kratochvílově ulici budova Úvěrního spolku Záložna přerovská (státem chráněná kulturní památka) 1931–1932 – postaven obchodní dům Jordán v Mostní ulici (dnes Avion) 1931 – přestavba domu čp. 1294 v Komenského třídě pro potřeby Občanské záložny v Přerově 1937 – tovární budova Optikotechny z r. 1937 (naproti areálu nemocnice na Dvořákové ulici). Památkovost objektu nelze chápat v současné době v původním smyslu památky dělnického hnutí, ale je nutné ji spatřovat v architektonické a historické rovině. U objektu bývalého Spolkového domu „Trávník“ č. p. 238 je hodnotná zejména fasáda, která odpovídá dekorativizujícím proudům dvacátých let. Mezi základní památkové hodnoty patří celková hmota stavby, dochovaná hmota materie a dispozice. Budova dokumentuje podobu společenských prostor z 20. let 20. století. V tomto smyslu je jedinou dochovanou stavbou svého typu nejen na území města Přerova, ale i v širším okolí. Rovněž významná je i skutečnost, že objekt sloužil po celá desetiletí ke společenským a kulturním účelům. V neposlední řadě je dokladem rané tvorby místního architekta, jehož pozdější práce získaly i širší uznání.

Nové Přerovsko - PÁTEK 9. ČERVNA 2006 • ČÍSLO 134 B

Plán stavět markety v centru naráží na odpor Přerovanů

LENKA CHALUPOVÁ

Přerov - Na střeďečnfm zastupitelstvu to vřelo jako v rozžhaveném kotli. Plamenné proslovy občanů střídaly příspěvky místních politiků a dvou investorů, kteří přišli obhájit své projekty. Přerované jim ale příliš naslouchat nechtěli. Svou účastí dali jasně najevo, co si nepřejí. Žít v obklíčení marketů, které by měly vzniknout místo dvou starých přerovských budov - Komuny a Chemoprojektu. A ty by nadobro zmizely z mapy města.

Lidé už odmítají další nákupní centra

Obě nemovitosti dělí jen pár metrů, takže nejvíce protestujících přišlo, z lokality Trávník a třída 17. listopadu. Nakonec byly oba projekty staženy z programu jednání. Tím ale problém neskončil. Právě naopak. Oba projekty se totiž dostávají na startovní čáru. A Přerované proti nfm brojí. Vedení města ale nechápe, že se občané probudili až teď. Místostarosta Jiří Lajtoch (ČSSD) kroutí hlavou: „Kde jste byli, když jsme projednávali případný odkup obou budov?“ Nemovitosti totiž mělo město možnost

získat od majitelů do svého vlastnictví, ale nenašlo pro ně uplatnění, takže o ně neprojevovalo zájem. Tehdy to ale občany nezajímalo. Ze židli je nazvedlo až to, co s budovami zamýšlejí jejich noví vlastníci, kteří si je koupili. Otázka ale zní: „Může teď někdo majitelům diktovat, co si udělají se svým soukromým majetkem?“

Třiatřicetiletá Bronislava Valentová bydlí se svou rodinou v třináctipatrovém domě Trávník 26. Z jedné strany má Komunu, z druhé Chemoprojekt. Nedokáže si představit, že by oba objekty měly být srovnány se zemí. Je ale pragmatická, takže se dokáže oprostít od emotivních projevů typu „zachraňme staré domy“. Jde jí spíš o bezpečnost jejich malých dětí a svou obavu umí konkrétně pojmenovat: „Největší problém vidím v tom, že by před naším domem měl stát Lidi. Napojení na hlavní silnici by bylo nešťastné řešení. Stovky dětí z panelových domů by byly doslova izolovány. Rodiče by měli strach je pustit hrát si ven, protože by je vystavovali nebezpečí.auta by jezdila sem a tam a do toho by se pohybovali školáci, mířící do školy,“ říká. Zdá se, že problém „Chemoprojekt“ pálí Přerovany víc než kauza „Komuna“. Nelíbí se jim totiž záměr chomutovské společnosti Miramart, která by chtěla zbourat Chemoprojekt vystavěný na přelomu 50. a 60. let minulého století a místo něj postavit moderní Lidl.

Pod peticí se podepsaly stovky občanů města

Co si udělá majitel se svou nemovitostí - to je teoreticky jeho věc. Ale investor potřebuje pozemky kolem budovy, kde by zřídil parkoviště pro zákazníky. A ty má v rukou město. V dubnu zastupitelé hlasovali, zda Miramartu klíčové parcely prodají. Návrh neprošel jen těsně. „Pro prodej bylo 16 zastupitelů, proti 12 a hlasování se zdrželi 3,“ konstatoval mluvčí radnice Bohuslav Přidal. Jedním z prvních politických reprezentantů města, který začal brojit proti Lidlu, byl komunistický zastupitel Břetislav Passinger. Nezasťíral svou soukromou zainteresovanost - v dané lokalitě totiž bydlí. Také on podepsal petici, kterou zorganizovali nájemníci domů. „Petiční archy se stovkami podpisů jsme předali zástupcům města. Nemohli jsme obejít všechny lidi žijící v této čtvrti, protože jsme na to měli jen den a půl,“ přiznala jedna z organizátorek podpisové akce Ladislava Mikulova.

Peticí se ale cítil dotčen zástupce investorské společnosti Miramart Rostislav Souček, kterému se nelíbilo, že podpisový arch byl nabídnut i jemu. Na základě toho usoudil, že její průběh je podvodný. Předstoupil před Přerovany a na rovinu jim oznámil: „Máme právo jakožto vlastníci zbourat Chemoprojekt a postavit místo něj nový Lidl.“ Nakonec zastupitele vyzval, aby záměr stáhli z programu a nabídl, že nechá do příštího jednání zpracovat seriózní anketu - a podle jejího výsledku se rozhodne. Jedna z diskutujících Marta Jandová ale zareagovala slovy: „Navrhuji, aby průzkum nedělal investor, ale město!“

Další iniciativu proti Lidlu vyprovokovali třídní důvěrníci Základní školy Trávník. Sešli se v pondělí, aby vydali společné prohlášení. V něm se konstatuje, že rodiče dětí nesouhlasí s vyjádřením úředníků odboru školství a ředitelky školy Marie Mífkové, kteří vydali k záměru kladné stanovisko. Naopak se ztotožňují se stanoviskem životního prostředí, v němž se hovoří o zhoršení ovzduší a dopravní situace.

Další obchodní středisko má vzniknout místo na třídě 17. listopadu v Přerově místo Komuny.

Kupní smlouva zatím uložena v šuplíku?

Dech všem ale vyrazila další z odvážných Přerovanek Anna Pospíšilová, která zastupitelům řekla: „Vaše rozhodnutí vede ke spekul čím, že jde především o velí balík peněz, a vůbec ne je o pět milionů korun, které by investor zaplatil městu: pozemky kolem Chemoprojektu. Proslýchá se, že v tor to obchodu mají prsty dva zastupitelé, kteří se zdrželi hlasování.“ Nelíbil se jí a fakt, že zastupitelé přijali hozenou rukavici Rostislava Součka a prodej pozemků pro Miramart stáhli z jednání. Podle ní to byla

zbaběle přerovské politické reprezentace.

Na další problém kolem Lidlu veřejně upozornil zastupitel Dan HOS (PK). Ten přiznal, že nevěří v křišťalově čisté úmysly investora. A vysvětlil: „Společnost Miramart totiž vystupuje jako vlastník Chemoprojektu. Pravdou ale je, že má možná podepsanou kupní smlouvu, ale ta leží někde v šuplíku, protože o vklad do katastru nemovitosti zatím nikdo nepožádá. Generální ředitel Chemoprojektu Praha Tomáš Plachý ale včera potvrdil, že je „ruka v rukávě“. Konstatuje: „Chemoprojekt se společností Miramart dosáhl dohody o podmínkách proděje nemovitosti vlastněné v Přerově. A tyto podmínky jsou zakotveny v kupní smlouvě.“

Namíchnutí občané teď musí vyčkávat, co se z celé věci vyklube. Vyloučeno není ani to, že by chomutovská společnost upravila projekt a na svých pozemcích udělala parkoviště. V tom případě by všechny protesty a pětice byly liché - Miramart by to hospodařil na svém.

Co kdo ze zastupitelů řekl :

Dan HOS (Přerovská koalice)

Společnost Miramart nabízí za metr čtvereční pozemku, které potřebuje na parkoviště, dva a půl tisíce korun. Tak vyšroubovaná cena svědčí o tom, že jde o klíčové parcely.

Břetislav Passinger (KSČM)

Kdybych věděl, že tam market lidí chtějí, nešel bych proti jejich názoru. Jinými slovy a nejdu proti lidu, ale proti LIDLU

Elena Grambličková (ODS)

Osobně nejsem proti marketům v centru města ale nalébi se mi, že by měl kvůli tomu padnout Chemoprojekt. Myslím si že kdyby investor vystavěl Lidl v současné budově tak by to Přerovanům tolik nevadilo.

Patr Karola (NEZ)

My nejsme vlastníky uvedených nemovitostí – ani Chemoprojektu a ani Komuny. Tkže jediné je co můžeme udělat , je znemožnit realizátorům jejich plány.

.....
Nové Přerovsko - PÁTEK 9. ČERVNA 2006 • ČÍSLO 134 B

Bude místo Komuny obchodní centrum?

Existují dvě možnosti : demolice nebo rekonstrukce

LENKA CHALUPOVÁ

Přerov - Nad přerovskou Komunou visí otazník. Zchátralou budovu mohlo získat do majetku město - to ale nevědělo, co si s nemovitostí počít. Mezitím ji koupila brněnská společnost Reinvest Corporation. A ta má jasno - nejraději by Komunu zbourala a na jejím místě vystavěla obchodní centrum.

Háček je ale v tom, že někdejší dělnický dům byl v roce 1963 prohlášen za kulturní památku. Aby mohl být srovnán se zemí, musí ho ministerstvo kultury vyčlenit ze seznamu. A to se zatím nestalo. Pokud ovšem dostanou vlastníci zprávu, že došlo k vyškrtnutí, chtějí se pustit do demolice. V opačném případě se budou muset vypořádat s rekonstrukcí.

Majitelé předložili ve středu zastupitelům návrh, aby jim město prodalo pozemky, které investoři potřebují k výstavbě přilehlého parkoviště. Zastupitelé ale otázku Komuny odsunuli. „Dokud není jasné, zda bude objekt bourán nebo opravován, tak by nebylo moudré, aby zaujímal stanovisko,“ vysvětlil mluvčí radnice Bohuslav Přidal. V zastupitelstvu nepanuje jednotný názor - někteří politici by rádi viděli památku opravenou, jiní v sutinách.

„Že je dům v technicky špatném stavu, to nikdo nepopírá. Pokud vím, tak památkáři říkají, že rekonstrukce je reálná a žádoucí,“ uvedla místostarostka Elena Grambličková

(ODS). Navrhla, aby prodej pozemků na parkovací místa prošel jen za předpokladu zachování této památky. Opačný názor projevil zastupitel Michal Chromeč (PK). „Jsem pro, aby se pozemky prodaly. Z celé budovy by možná zbyly jen obvodové zdi. A my bychom kvůli slupce komplikovali investorům záměr. Myslím, že Komuna Přerovu architektonicky chybět nebude.“

Archeologové chtějí bádát pod Komunou

Firma průzkum zhatit nemůže

LENKA CHALUPOVÁ - NP 02.03.2007

Přerov - Pokud si vlastníci Komuny myslí, že budovu srovnají se zemí a hned se pustí do stavby marketu, jsou na omylu. O jejich parcely se totiž začali zajímat archeologové, kteří se těší, až v této části Přerova budou ze země vyhrabávat cenné artefakty. Jakmile zbuduje po Komuně holý plac, vyrazí s nádobíčkem vrtnout do půdy.

V oblasti kolem Komuny už archeologové dříve nalézali významné pozůstatky přerovské historie. „Kolega Zdeněk Schenk v těchto končinách našel keramické střepy, ale třeba také unikátní kus kopí,“ vzpomněl archeolog Aleš Drechsler. Před necelými deseti lety navíc ve výkopech pro kanalizaci u budovy Komuny byly nalezeny laténské střepy.

V článku uvedena fotografie -Archeolog Aleš Drechsler se na průzkum pod Komunou těší.

Foto. Lenka Chalupová

A v okolních ulicích jako je Šrobárova či Bajerova se našly stopy po středověkém osídlení. Předpokládáme, že tam můžeme objevit i zbytky sídliště, které tam bylo asi 400 let před Kristem,“ řekl muzeolog Jan Mikulík.

Archeologové se navíc těší, že tam mohou najít celý průřez od pravěku až po 19. století. „V těchto místech stála asi před dvěma sty lety knoflíkárna, takže očekáváme, že v půdě najdeme i perleťové úlomky,“ připomněl Mikulík.

Není proto divu, že se už archeologové těší, až u Komuny vystřídají demoliční četu, která i přes zákaz ministerstva kultury stačila před pár dny na povel vlastníka domu cennou památku zlikvidovat. „Co nevidět dáme náš záměr ve známost magistrátu i ministerstvu kultury. Právě připravujeme rešerši, co si od výzkumu slibujeme,“ podotkl Mikulík.

Archeolog Aleš Drechsler navíc připomněl, že brněnská společnost Reinvest Corporation jakožto vlastník pozemku nemůže výzkum zhatit - a to na základě zákona, který archeology jistí. „Firmě by hrozila až milionová pokuta a stejně by ve výstavbě nového obchodního centra nemohla pokračovat,“ řekl.

Právo 23 .02,2007

Zákaz demolice přerovské Komuny přišel, až když zbyly ruiny Neexistující objekt nelze prohlásit za památku.

Až když zbyly z bývalého přerovského spolkového domu Trávník, nazývaného Komuna, bezvýznamné ruiny, začal včera platit zákaz jeho demolice. Čtvrtkem bylo totiž zahájeno správní řízení o prohlášení domu za kulturní památku. Majitelům objektu se nepodařilo doručit o tomto rozhodnutí ministerstva kultury vyrozumění přímo, takže musela uběhnout desetidenní lhůta, aby se zásilka považovala ze zákona za doručenou. Za těch deset dní z bývalé kulturní památky moc nezbylo.

Ještě ráno se v Přerově bouralo, po příchodu zástupců magistrátu se už jen uklízelo. „V současné době bagr nepracuje, dělníci čistí areál a třídí odpad. Od rána ale zmizela část zdiva kolem oken a římsa na hlavním traktu,“ uvedl mluvčí přerovské radnice Bohuslav

Přidal. Podle něj z čelní budovy zůstává zhruba jedna pětina.

Obavy z návodu

„Pokud by práce pokračovaly, můžeme uložit pokutu do výše sto tisíc korun,“ řekl Právu vedoucí odboru životního prostředí přerovské radnice Pavel Juliš, podle kterého je bohužel až nyní vlastník budovy povinen až do rozhodnutí ministerstva kultury chránit nemovitost před poškozením.

„Obávám se, aby se takový postup, kdy se majitel domu vyhýbá převzetí vyrozumění ministerstva, nestal návodem pro ostatní vlastníky památek, kteří mají podobné záměry,“ doplnil Juliš.

Památkovou ochranu budovy zrušilo ministerstvo kultury přes nesouhlas památkářů před půl rokem. Od loňského podzimu měl vlastník Komuny demoliční výměr, na jehož základě začal bourat. Nový ministr kultury ale nedávno uznal zrušení ochrany jako chybu a chtěl dům znovu chránit.

Podle Petry Ulbrichové z odboru památkové péče ministerstva kultury nyní nelze říci, jak řízení dopadne. Za památku ale nelze prohlásit již neexistující objekt.

„Ministerstvo kultury bude obvyklým způsobem shromažďovat důkazy. Vyžádalo si již před týdnem vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci, krajského úřadu – úseku státní památkové péče a Magistrátu města Přerov – úseku státní památkové péče. Po jejich vyhodnocení vydá ve věci rozhodnutí,“ sdělila Právu Ulbrichová. Přerovská veřejnost je nad osudem Komuny rozpolcena. Zatímco někteří bourání schvalují, jiní s ním rozhodně nesouhlasí.

„Dokud Komuna stála a chátrala, nikoho to nezajímalo. Je to jako v Kocourkově,“ poznamenal starší muž, který postával u zbytků kdysi výstavní budovy.

Bedřich Novotný

Hrozí za demolici Komuny pokuta?

Přerov - Demolice Komuny pokračuje. Z kdysi vyhlášeného spolkového domu zbylo jeřTEořza Likvidaci nedokázali zabránit ministr kultury Václav Jehlička ani vlastními těly aktivisté z brněnského sdružení Nesehnutí.

Přesto to vypadá, že ačkoliv někdejší spolkový dům už bude srovnán se zemí, bude se o demolici živě jednat mezi úředníky přerovského magistrátu a majitelem domu a demoliční firmou. Pracovníci stavebního úřadu totiž začali připravovat podklady pro správní řízení, jehož výsledkem by mohla být sankce za nedodržení podmínek demoličního výměru.

„Pochybení se dotýkalo zhruba patnácti podmínek k demolici, z nichž některé neměly dodrženy například termín,“ řekl vedoucí stavebního úřadu Jiří Just. V řízení je možné udělit pokutu až 200 tisíc korun.

Názory na likvidaci domuj se mezi přerovskými obyvateli liší. Jedni s ní nesouhlasí, jiní si oddechli, že z města zmizí zchátralá budova, (dar)

.....
Přerovsko 02. 03. 2007

Občan vidí, slyší i přemýšlí

Nechci opakovat fakta a sled událostí, která jasně a pravdivě popsal ve svém příspěvku ve vydání Nového Přerovska (dále jen NP) dne 16. 2. pan Puchalský. Snad jen připomenu výstižnou charakteristiku celé kauzy z úst paní senátorky Seitlové, když v témže vydání NP uvedla, že bývalé vedení města souhlasilo, aby stavba byla vyňata z fondu kulturních památek, a titíž lidé teď bojují o její záchranu. A to posouvá tuto kauzu do roviny, ve které je potřeba být ještě otevřenější, neboť se jedná o témata, která velmi

sužují nejen naši společnost jako celek, ale bohužel se dostala i do prostředí komunální politiky. Ano, jedná se o taková témata a hodnoty jako je morálka, a o takové nešvary, jako jsou korupce, lobismus a vše, co je s tímto spojené.

Politika jako byznys?

Když sleduji jednání naší místní politické reprezentace, myslím jejích čelních představitelů, nabývám dojmu, že politika je pro ně koneckonců jenom byznysem. Myslí si, že morálce učinili zadost přijetím etického kodexu, a tím to pro ně skončilo. Kdyby pan Valouch totiž měl potřebný morální kredit, tak by nemohl takovou neomalenost, jako že je objekt Komuny mezi občany Přerova jednoznačně negativně identifikován s komunistickou ideologií, uvést do protokolu o ohledání stavby na místě samém.

Buďte si ale jist, pane Valouchu, že svým přispěním ke zbourání „Komuny“ jste svou vlastní politickou minulost nesmazal. Říká se, že političtí přeběhlíci jsou v nové straně schopni udělat cokoli, jen aby přesvědčili, že jsou již ti skalní. Bohužel nebo bohudík děláte i v současné politické straně skutky nedůstojné platu a funkci poslance Parlamentu ČR.

To samozřejmě platí i pro jeho stranické kolegy, kteří mají podobný politický růst. Myslím, že každý, kdo viděl upoceně a křečovitě vystoupení primátora ve zpravodajství ČT2 vysílané 15. února, pochopil, proč v Přerově nejdou dělat věci, které se v jiných městech daří a naopak, proč se u nás daří tomu, co občané nechtějí.

Zastupitelé města jsou voleni s cílem postavit zájem občanů nad svůj vlastní. Pokud se tak neděje, a v poslední době

jsme toho svědky v míře nebývalé, můžeme si položit otázku, proč? Nabízí se možná odpověď, že jejich rozhodování ovlivňují lobistické skupiny, které zainterесují potřebné ovlivňovače tak, aby se docílilo žádaného výsledku.

Díl viny nese i občan

Pravdou však je, že nemalý díl viny na tom stavu, který tu dnes v našem městě je, neseme i my, občané a voliči. Asi jsme příliš důvěřovali svým zastupitelům a díky osobní pohodlnosti nesledovali a nekontrolovali, cože ti naši zastupitelé vlastně přijímají za rozhodnutí. Tím došlo k tomu, že tato vrcholná garnitura zastupitelů nebyla pod naším tlakem a kontrolou a žila si osm let jako v bavlne, oproti svým stranickým špičkám. Zatímco bývalý premiér Gross byl k vůli nepřesvědčivému vysvětlení původu peněz na pořízení bytu nucen odstoupit, o původ majetku našich zastupitelů se nikdo nezajímá. Jaká to pohoda. Kde však vzali někteří peníze na postavení rodinných domů, řádově v poloviční hodnotě než má zmíněný byt pana Grosse, nebo na pořízení nadstandardních bytů či jiných nemovitostí?

Odhodlání ministra vnitra

- Ministr vnitra Ivan Langer hned v prvním týdnu po nástupu do funkce přijal výkonnou ředitelku Transparency International, která přivítala odhodlání ministra zabývat se protikorupční problematikou, která je ve společnosti kritická. Zkuste, vážení radní, následovat příkladu svého stranického kolegy a objasnit občanům, jak mohlo dojít k úniku informace z magistrátu, týkající se navrácení Komuny na seznam památek, až k vlastníkovu? Ukazuje se, že tato skutečnost zásadním způsobem ovlivnila zahájení demoličních prací, a tím další existenci stavby. Nebo snad to podle vás nestojí za námahu a ničemu to nenasvědčuje?

Na závěr si zkuste i vy, dámy a pánové, členové rady města, minulé i současné, položit otázku a odpovědět na ni, kolik občanů jste podle vás přesvědčili, že kauzy kolem Komuny, Chemoprojektu, Tyršova mostu a další, nenesou znaky korupčního jednání? Pokud však chcete jen politický přežít, zatloukat a mlžit, tak raději neodpovídejte.

Občan totiž vidí, slyší i přemýšlí.

JUDr. Vilém Školoud, Přerov

Komuno, děkujeme, za nic nemůžeš, ale odejdi

Obavy, že nás čeká nezajímavé období, kdy nebude čemu a komu fandit, na co a na koho nadávat, co nebo koho řešit, jsou liché. Po loňských volbách, po tahanicích o vládu, po Supers-tar, Star Dance, Čunkově aféře, americké základně v ČR, nastoupil boj o přerovskou Komunu. Zase se lid dělný rozdělil na dvě poloviny, tentokrát v souboji o daleko méně podstatný problém než ty předešlé. Jelikož patřím k té občanské části, která fandí co nejrychlejšímu zbourání této zchátralé nemovitosti, chci heslovitě shrnout, dle mého soudu, to podstatné.

Komuny se žádný historik nezaslal

Hodnocení odborníků (památkám) dle dostupných pramenů:

Architektonického, kure vzdor svému původnímu určení je koncipováno jako variace na klasičtější palácovou architekturu s významným členěním hmoty." Dost nejasná charakteristika, že? Dá se za ní schovat jakýkoliv názor.

Slova historiologa v rozhlasové besedě: „Myslím si, že se asi budova měla zachovat pro její docela zajímavou přední fasádu." A to je vše? A kde zůstalo hloubkové posouzení?

„Takových budov Přerov nemá mnoho," říká další zasvěcenec. Jistě jsou v Přerově stovky jiných architektonických fasád budov, daleko zajímavějších a cennějších, a nejsou kulturními památkami.

- Místní zastupitelé jednou připouští, podruhé nepřipouští - cituji: „případné" architektonické a urbanistické hodnoty. Které jsou to ty případné hodnoty? Přitom je zcela zřejmé, že urbanistická hodnota této sešlosti uprostřed současné nové zástavby zcela zmizela.

Je to dílo místního regionálního architekta. Každé dílo jednou doslouží, některá, která si to zaslouží, zůstávají ale navěky. Toto k nim určitě nepatří.

O vnitřní struktuře, výzdobě a zajímavostech žádný z památkářů nic nezmínil.

m- K obci odborníků nutno dodat, že za celou dobu současné mediální kampaně se žádný renomovaný historik budovy nezastal. Proč asi?

Těžko se proti takto mlhavým mnohdy rádoby argumentům vyslovují protinázo-ry od občanů standardně kulturně a citově vybavených. Zde ale jsou alespoň některé:

Všude spousta necitlivých úprav

Hlavní čtyřboká stavba má jen jednu trochu zajímavou, dříve nudnou, stěnu - fasádu. Zbývající, ohyzdné, nejsou kryty zástavbou, Z oken jsou zajímavá jen čtyři plus jeden těžkopádný balkon. K zadnímu traktu jsou přistavěny společenský sál a různé přístavky bez ladu a skladu. To vše je oploceno ohyzdným plotem z pozdější doby. Vnitřní prostory jsou bez uměleckého zdobení, výrazných kleneb včetně schodišť a příslušenství. Všude je spousta necitlivých úprav z minulých dob.

Proč se angažovalo pár Brňáků?

Zbývá tedy význam historický, který ale už jen přežívá v emocích starší generace. Proč se tedy angažuje stávkováním pár Brňáků, mi není jasné. Určitě tam nechodili před čtyřiceti lety do tanečních, na schůze dělnického spolku, ani tam netancovali na MDŽ. Proč vzdychají komunisté, když si už dávno raději postavili věžák poblíž Prioru, mi také nedochází. Chápu jen l.y, kterým zmizel šenk a dobrým pivem.

Důvodů je po čertech málo

Domnívám se tedy, pane ministře, že opravdu logicko-vědecké zdůvodnění ponechat budově punc kulturní památky, je po čertech málo. Místo abyste budovu chránil vlastním tělem, zkuste zajistit, aby peníze na ochranu skutečných skvostů putovaly tam, kde je to opravdu zapotřebí. Zastupitelé města, určitě jste před podáním žádosti o vyjmutí z

památkového seznamu toto konzultovali nejen s místními památkáři, ale i s renomovanými cizími znalci, jak to, že jste se nevzepřeli pár lobistům, bojujícím proti všemu a proti všem? Pokud soudíte, že vše zařizoval jeden člověk, nějaký pan Formánek, pak jej vezte mezi sebe, zvolte starostou pro mimořádnou schopnost. Škoda, že už nebyl aktivní hned po povodních v r. 1997, už by tady vodou prohnílá Komuna nestála a byl by klid.

Nutno také ale přiznat, že hlavní aktéry do celé této frašky nebylo nutno zatahovat, kdyby média hned na počátku komentování souvisejících událostí pracovala objektivně a vyváženě a všímala si podstaty — zda je či není kulturní památkou, ne jen těch současných technických problémů, které potom nabyly důležitosti, jako kdyby se bouralo Národní divadlo v Praze.

Každopádně celý průběh kolem Komuny zapadá do nedávně ankety o městu Přerov, kdy většina dotázaných jako symbol města uvedla „Kocourkov“. V tom případě si v Kocourkově oddechněme, protože to vypadá, že trapné představení skončilo se šťastným koncem — zbouráním staré zchátralé budovy Komuny. Tak tedy, Komuno, sbohem, děkujeme ti, za nic nemůžeš, ale odejdi. **Antonín Šincl, Olomouc**

.....
www.přerovskenoviny.cz

Výzva přerovským zastupitelům

Proběhl neuvěřitelný týden, ozdobený tanečky a ohlupováním obyvatel města přerovskými zastupiteli, kteří si chvíli přehazovali horký brambor - Komunu, až jim upadnul.

Předvedli se v divném světle, s výjimkou těch, kteří nesouhlasili s kauzou „Spolkový dům“. Výpis, kdo a jak hlasoval, byl vyvěšen na oplocení kolem Komuny. Nerad bych zjistil, že si občané Přerova zvolili do zastupitelstva neschopné diletanty. Já osobně jsem dal hlas lidem kolem pana Puchalského. Sleduji, že tito zastupitelé se snaží pracovat pro občany a životní prostředí, nikoliv pro vlastní blaho, jako mnozí z vás. Řekl bych, že někteří jsou ne neschopní jsou dokonce všehoschopní. Ani si nepřejte slyšet názory těch občanů, sledujících v minulých dnech tuto situaci. Mnozí z vás si hledí rychle zajistit místo v nějaké radě či komisi, neboť každá koruna je dobrá.

V tzv. první republice bylo dobrým zvykem, že do čela města nebo země byli voleni lidé finančně a hmotně zajištěni, aby mohli své síly a znalosti zhodnotit ve prospěch společnosti. Dnešní kandidáti naslibují voličům možné i nemožné, jen aby byli zvoleni, a potom si už nacpávají vlastní kapsu s myšlenkou „po nás potopa“.

Mezi lidmi je slyšet něco o vidlích a cestě na radnici a podobná rčení. Přemýšlejte, zastupitelé, proč tomu tak je. Na radnicích by měli být lidé čestní, s vysokou morálkou a vrozenou inteligencí. Velmi mě mrzí, když v těchto pozicích úřadují lidé vzdělaní, vysokoškoláci, někteří i absolventi VUMLu, a jejich největším myšlenkovým výtvozem je, jak co nejvíce oblnout lid a co nejrychleji nahrabat pro sebe.

Kauza „Spolkový dům“ byla záměrně vytvořena. Firma Reinvest Corporation s.r.o. vznikla podezřele rychle 1. dubna 2005, majitelka - mladá dáma 27 let, není k zastížení. Následuje podezřelý vyjmutí ze seznamu kulturních památek a po novém návrhu na Ministerstvu kultury podezřelě rychlé bourání. To mnohé napovídá. Nedovedu si představit, co říkají okolní obyvatelé na to, že jim má před okny vyrůst velká krabice typu „TESCO“ místo „Komuny“. Navrhuji upravit v plánu rozvoje města toto místo na zatravněnou plochu a stromovou výsadbu, za to vám v budoucnu budou okolní obyvatelé vděční.

Adin Vyhlídka, Přerov

Poznámka J. R . toto byly některé názory a zprávy o této akci byly informace i ve zprávách celostátních televizí tak i v aktualitách KT Přerov kde si to můžete znovu poslechnout z archivu který je na www.ktvprerov.cz **Jiří Rosmus**

ul .Trávník - Spolková dům (Komuna) 1925

archiv J. Rosmus

ul. Trávník vpravo Komuna 1958

archiv Jiří Rosmus

ul Trávník 1960 - Komuna

archiv J. Rosmus

Povodeň 07 1997 vpozadí Komuna

archiv j. Rosmus

Povodně 07 - 1997 -kruhový objezd u Komuny

archiv J. Rosmus

Komuna zadní strana

17 01 2007

archiv J Rosmus

foto R Tšponová

Komuna

17 01 2007

archív J Rosmus

foto R Tšponová

Komuna přes cestu

17 01 2007

archív J Rosmus

foto R Tšponová

Bourání Komuny 11.02.2007

archiv J. Rosmus

Bourání komuny 16.02.2007 foto z www.prerovskenoviny

arch. J Rosmus

Bourání Komuny 16 02 2007 foto z www.prerovske noviny arch.J. Rosmus

Bourání Komuny 16 02 2007 foto z www.prerovskenoviny.cz J. Rosmus